

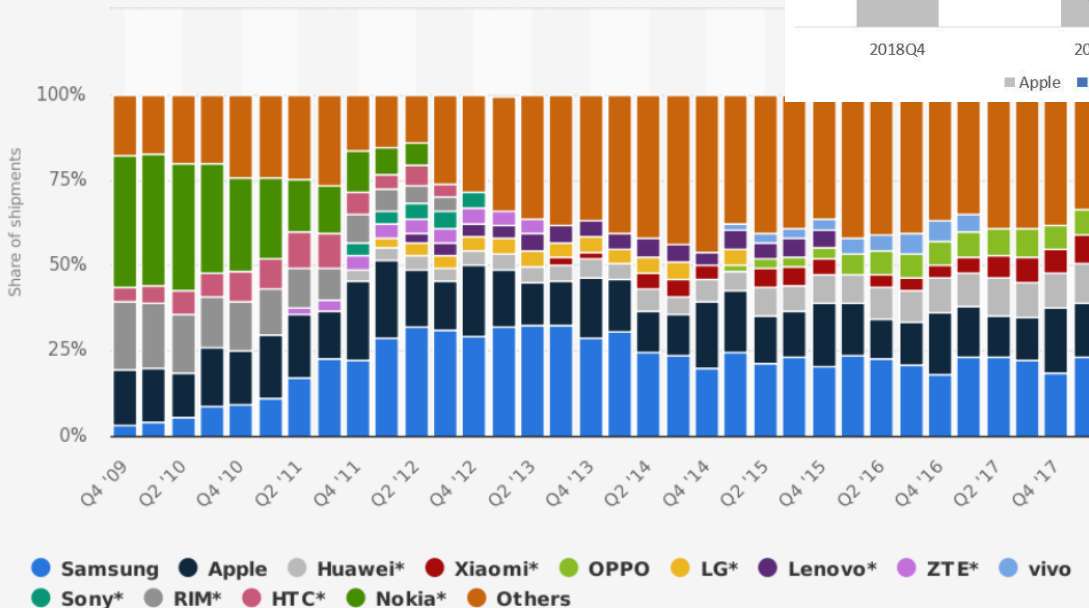
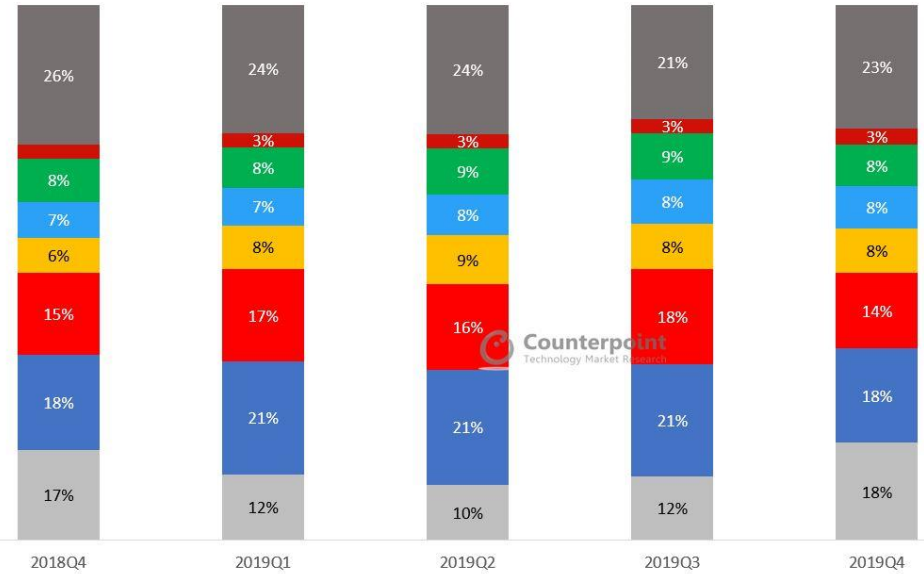
MENTENANȚA SISTEMELOR INDUSTRIALE

Șef lucrări dr. ing. Claudiu OPREA

Globalizarea cere producătorilor din întreaga lume o mai mare productivitate și o calitate cât mai ridicată a produselor

2018 Q4 - 2019 Q4

Ce este mentenanța ?

ansamblu de activități tehnico-organizatorice care au ca scop menținerea în stare de funcționare, întreținerea și reparația sistemelor în perioada de exploatare

Managementul mentenanței

toate activitățile care determină obiectivele, strategiile și responsabilitățile legate de mentenanță

Mentenanța sistemelor industriale - introducere

Ciclul de viață al unui produs/sistem

Obiectivele mentenanței

Creșterea fiabilității, productivității, calității și a **profitului**

Pot include:

- Reducerea pierderilor
- Reducerea stocului de piese de schimb
- Creșterea calității
- Creșterea duratei de viață a echipamentelor
- Reducerea costurilor de mentenanță

Obiectivele managementului mentenanței

Exemple de obiective:

▪ Pentru reducerea costurilor:

- Reducerea pierderilor de producție (mai puține întreruperi, accidente, timp redus pentru activități auxiliare, etc)
- Reducerea costurilor de mentenanță (eliminarea intervențiilor inutile)

▪ Pentru crearea de noi venituri:

- Volum (creșterea fiabilității și disponibilității sistemelor, creșterea performanțelor, noi piețe)
- Preț (creșterea calității produselor/sistemelor)

Strategii de mentenanță

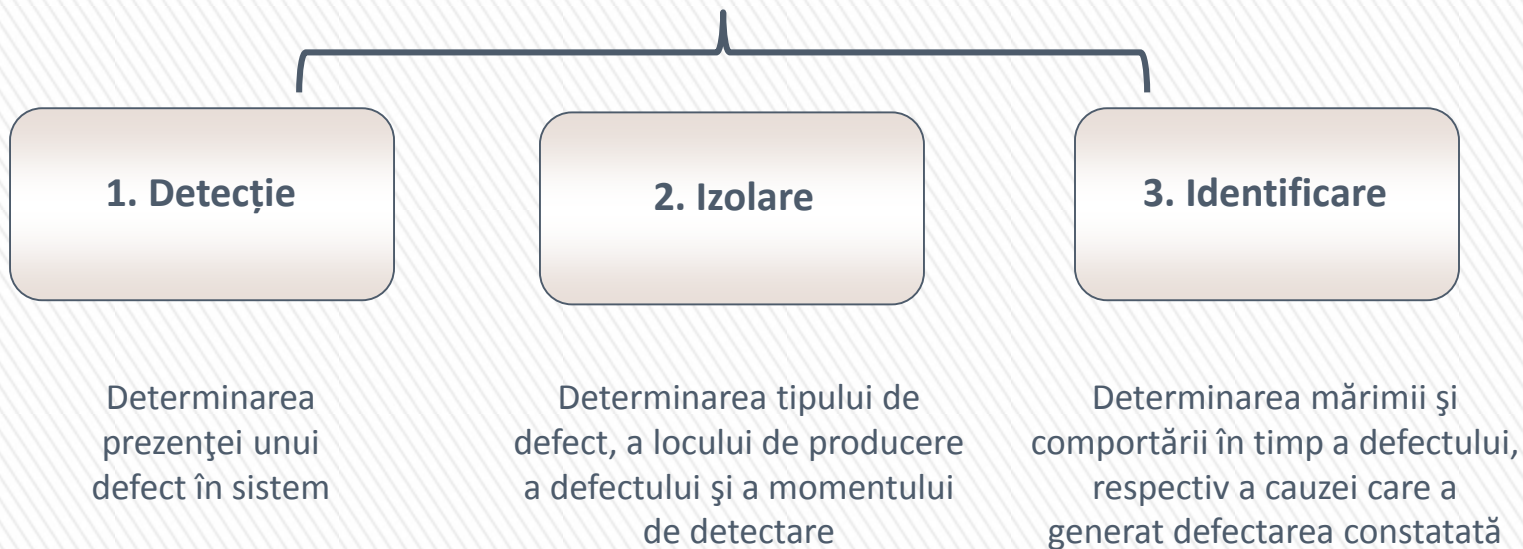
Se referă la activitățile, procedurile, resursele necesare pentru asigurarea funcționării la parametri specificați a sistemelor.

Deteriorarea sau întreruperea capacității unui sistem de a asigura o funcție cerută în condițiile de funcționare specificate definește o **situație de defect**.

Timpul scurs de la deteriorarea la întreruperea capacității unui sistem de a asigura o funcție cerută în condițiile de funcționare specificate poartă numele de **timp de dezvoltare a defectului**.

Etape în detectarea/evaluarea unei stări de defect

Mentenanța REACTIVĂ

Breakdown maintenance

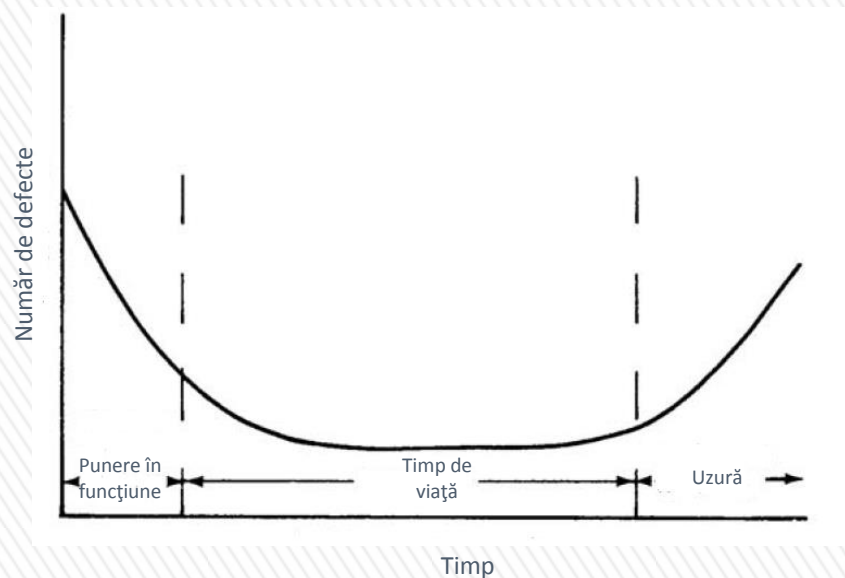
Run to failure

NO maintenance

- Se intervine numai în momentul în care apare defectul
- Repararea simptomului defectului, fără a căuta cauza
- Durata de remediere a defectului e mai mare
- Costuri ridicate: - piese
  - personal
  - pierderi
- Reparații incomplete
- Productivitate scăzută

- Se urmărește eliminarea mentenanței reactive
- Intervenții periodice pe baza:
  - specificațiilor producătorului (OEM)
  - experienței / istoricului echipamentului
- Perioade de timp, ore de funcționare, distanțe parcurse, etc.

- Intervențiile sunt determinate de starea echipamentului
- Monitorizarea stării actuale, raportarea la istoric
- Sunt necesare echipamente suplimentare

AVANTAJE:

- Costuri reduse de mentenanță
- Rată scăzută de defectare
- Stoc redus de piese de schimb
- Durată de viață extinsă
- Productivitate ridicată
- Siguranță în funcționare

DEZAVANTAJE:

- Costul inițial de implementare
- Necesită personal calificat
- Program complex

Abordarea programelor de mentenanță predictivă

➤ Percepția mentenanței predictive:

- implicarea factorilor manageriali
- formarea unei categorii de personal care să dezvolte și să implementeze politici de mentenanță

➤ Politica de mentenanță vs. dimensiunea firmei:

- implicarea tuturor serviciilor (aprovizionare, producție, vânzări, mentenanță)
- dezvoltarea diferită a strategiei pentru firme mici, mijlocii sau mari

➤ Tehnici utilizate în funcție de mărimile măsurate:

- electrice
- vibro-acustice
- temperatură
- tribologie

Implicații financiare

- Pentru a justifica susținerea financiară a unui politici de mentenanță într-o firmă este necesar ca aceasta să fie într-o oarecare măsură cuantificabilă din punct de vedere al **costurilor** și **beneficiilor** pe care le presupune
- Rolul strategiei de mentenanță:
  - ✓ disponibilitate optimă a echipamentelor/sistemelor de producție și a celor auxiliare, pentru menținerea capacității de producție a companiei la nivelul de performanță stabilit;
  - ✓ condiții de operare optime pentru echipamentele/sistemele de producție sau auxiliare;
  - ✓ utilizarea eficientă și la capacități maxime a resurselor pentru mentenanță;
  - ✓ extinderea timpului de viață al echipamentelor/sistemelor;
  - ✓ reacție rapidă în caz de defect;

Dezvoltarea/planificare unui program de mentenanță

- **Pasul 1:** Argumentarea necesității unui program de mentenanță
  - Prezentarea avantajelor implementării unui program de mentenanță
  - Analiza costurilor necesare implementării programului de mentenanță vs costurile datorate unor eventuale pierderi de producție
- **Pasul 2:** Stabilirea resurselor umane și tehnice pentru dezvoltarea și implementarea programului de mentenanță
- **Pasul 3:** Elaborarea programului de mentenanță

Analiza comparativă a costurilor unei întreruperi în funcționare – elemente componente

- Muncă/materiale
- Producție pierdută (timp, viteză, calitate)
- Costuri adiționale

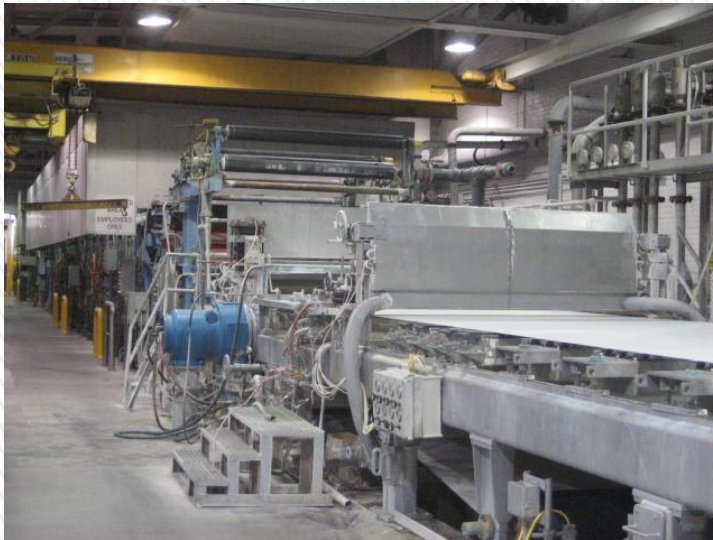
Reactivă - funcționare până la întreruperea capacității de funcționare

Predictivă - mentenanță bazată pe evaluarea continuă a parametrilor mașinii/echipamentului

Preventivă - intervenții la intervale fixe de timp

EXEMPLU DE ANALIZĂ COMPARATIVĂ A COSTURILOR DE MENTENANȚĂ – FABRICĂ DE HÂRTIE

Reactivă - funcționare până la întreruperea capacității de funcționare

1. Munca/an= $0,2*100%*12*4*35=336$ Euro

Rata defectării este o dată la 5 ani= $1/5$ pe an= $0,2$

Șansa de întrerupere este de 100% la OTB

4 muncitori lucrează 12 ore la schimbarea lagărelor, la 35 Euro/ora

2. Materiale/an= $0,2*100%*2.000= 400$ Euro

Rata defectării este o dată la 5 ani= $1/5$ pe an= $0,2$

Șansa de întrerupere este de 100% la OTB

2000 Euro pentru 2 lagăre

3. Întreruperi în funcționare/an= $0,2*100%*8.000*14=22.400$ Euro

Rata defectării este o dată la 5 ani= $1/5$ pe an= $0,2$

Șansa de întrerupere este de 100% la OTB

Costul întreruperii 8000Euro/ora

Masina este oprită 14 ore, 12 ore muncă, 2 ore punerea în funcțiune

4. Costuri adiționale= $0,2*50%*80.000=8.000$ Euro

Rata defectării este o dată la 5 ani= $1/5$ pe an= $0,2$

Șansa de întrerupere este de 100% la OTB

50% șanse de probleme colaterale (în acest caz este coșul dinăuntru ecranului de protecție care se distruge.) Costul ecranului este de 80.000 Euro

Preventivă - intervenții la intervale fixe de timp

1. Munca/an= $2*8*2*35+5%*12*4*35= 1.204$ Euro

Intervalul de intervenție este de 6 luni, ceea ce înseamnă că trebuie schimbat de două ori pe an.

O intervenție programată presupune 2 muncitori lucrând 8 ore la 35 Euro/ora.

La o șansă de întrerupere de 5%, o intervenție neplanificată presupune 4 muncitori care lucrează 12 ore la schimbarea lagărelor, la 35 Euro/ora

2. Materiale/an= $2*2000+5%*2000= 4.100$ Euro

Costul materialelor de 2 ori pe an, respectiv o șansă de 5% de întrerupere neprogramată cu schimbarea celor două lagăre.

3. Întreruperi în funcționare/an= $5%*8.000*14= 5.600$ Euro

La o șansă de 5% de întrerupere neprogramată, un cost de 8.000 Euro/ora, 14 ore întrerupere.

4. Costuri adiționale= $5%*50%*80.000= 2000$ Euro

La o șansă de întrerupere neprogramată de 5%, cu 50% șanse de probleme colaterale (în acest caz este coșul dinăuntrul ecranului de protecție care se distruge.) Costul ecranului este de 80.000 Euro.

Predictivă - mentenanță bazată pe evaluarea continuă a parametrilor mașinii/echipamentului

1. Munca/an= $2*8*2*35+1%*12*4*35=129$ Euro

Intervalul de intervenție este de 6 luni, ceea ce înseamnă că trebuie schimbat de două ori pe an.

O intervenție programată presupune 2 muncitori lucrând 8 ore la 35 Euro/ora.

La o șansă de întrerupere de 1%, o intervenție neplanificată presupune 4 muncitori care lucrează 12 ore la schimbarea lagărelor, la 35 Euro/ora

2. Materiale/an= $2*2.000+1%*2.000= 4020$ Euro

Costul materialelor de 2 ori pe an, respectiv o șansă de 1% de întrerupere neprogramată cu schimbarea celor două lagăre.

3. Întreruperi în funcționare/an= $1%*8.000*14= 1120$ Euro

La o șansă de 1% de întrerupere neprogramată, un cost de 8.000 Euro/ora, 14 ore întrerupere.

4. Costuri aditionale= $1%*50%*80.000= 400$ Euro

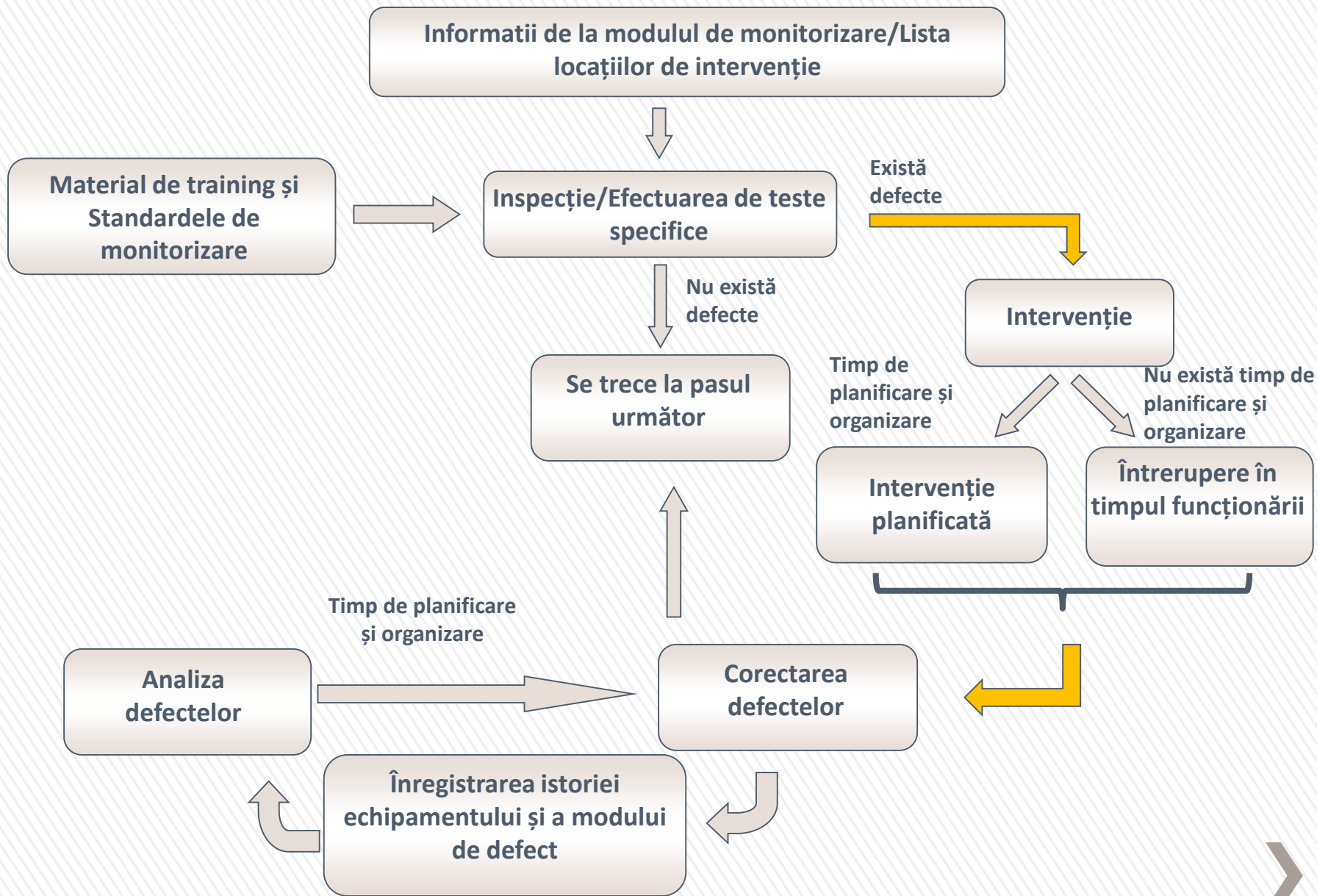
La o șansă de întrerupere neprogramată de 1%, cu 50% șanse de probleme colaterale (în acest caz este coșul dinăuntrul ecranului de protecție care se distruge.) Costul ecranului este de 80.000 Euro.

	Reactivă	Preventivă	Predictivă
Costuri directe de mentenanță/an (muncă + materiale) [Euro]	736	5.304	5.156,8
Costuri datorate întreruperii/an [Euro]	22.400	5.600	1.120
Costuri adiționale/an [Euro]	8.000	2.000	400
COSTURI TOTALE CU MENTENANȚA/AN [Euro]	31.336	12.904	6.676,8

DOCUMENTAȚIA NECESARĂ ÎN MENTENANȚĂ

- ghidul/manualul echipamentului/aparatului care conține toate informațiile necesare ale structurii mecanice, lanțurilor cinematice, subsistemelor de acționare hidro-pneumatice/electrice, circuitelor de alimentare și comandă;
- informații cu privire la intervențiile de urgență;
- ordinea executării lucrărilor de mentenanță preventivă;
- fișele de inspecție, respectiv de intervenție pe fiecare componentă în parte.

PRINCIPALELE 5 VARIABILE ÎN ORGANIZAREA UNEI INSPECȚII

- **Datele de identificare ale echipamentului**
- **Ce trebuie controlat, conform standardelor**
- **Cine trebuie să facă inspecția**
- **Cu ce frecvență trebuie făcută inspecția**
- **Inspecția trebuie făcută în timpul funcționării sau echipamentul trebuie oprit**

TEXT STANDARD

- **Este un standard de instruire**
- **Va conține instrucțiuni exacte despre cum se va face inspecția unei componente**
- **Un astfel de text este elaborat pentru fiecare tip de componentă**

Elaborarea unui TEXT STANDARD – exemplu (mașina de inducție)

Prima întrebare: Care sunt cauzele defectelor la această componentă?

- **Înfășurările mașinii se vor supraîncălzi datorită sarcinii excesive**
- **Lagărele motorului se pot defecta datorită nealinierii, lipsei ungerii, suprasarcină statică**
- **Lipsa sau corodarea unui bulon, ceea ce cauzează slăbirea fixării și nealinieria**
- **Probleme legate de cablurile electrice**
- **Erodarea sau fisurarea tălpilor, ceea ce va cauza slăbirea fixării și nealinieria**
- **Într-un motor electric murdar temperatura de funcționare va crește, ceea ce va reduce viața lagărelor și a înfășurărilor**
- **Apa în exces poate cauza deteriorarea motorului**

A doua întrebare: Ce se poate controla pentru a detecta defectele cât mai repede?

➤ **Controlul sarcinii**

- **Analiza vibrațiilor poate da informații asupra nealinierei, slăbirii fixării mecanice, dezechilibrelor și poate detecta defectele lagărelor**
- **Inspekția vizuală poate detecta corodarea, probleme ale conectării la rețea, probleme ale sistemului de fixare, murdărie și apa în exces**
- **Măsurarea temperaturii poate detecta obstrucționarea circulației aerului, vibrații, nealinierea și suprasarcina statică și dinamică**
- **Testarea înfășurărilor pe perioada opririi poate da informații asupra stării acestora**

DOUĂ REGULI IMPORTANTE LA ALEGEREA METODEI DE INSPECȚIE

- Este de preferat realizarea inspecției în timpul funcționării. Oprirea echipamentului/instalației se alege numai în caz de forță majoră.
- Trebuie realizată o inspecție obiectivă și nu una subiectivă.

CINE VA REALIZA INSPECȚIA

Grupuri care pot realiza inspecția:

- Operatorul echipamentului
- Serviciul de mentenanță al atelierului
- Serviciul de mentenanță al companiei
- Expert extern

FRECVENȚA DE INSPECȚIE

- Frecvența de inspecție este strâns legată de perioada de dezvoltare a defectului
- Pentru sisteme complexe, inspecția trebuie făcută la jumătatea perioadei de dezvoltare a defectului pentru componenta cu cea mai mică perioadă.

TRASEUL DE INSPECȚIE

- Pentru fiecare tip de inspecție (mecanică, electrică, de ungere) se poate alege un traseu diferit

FOAIA DE INSPECTIE

Monitorizare				
Moara de celuloza PM 1		Mecanic	Interval de timp	
Echipament #	Descrierea echipamentului	Text standard	Standard	Interval
5621-030-001	Lagarele pompei	CMS125R		4 saptamani
		Curatare detaliata _____ Control vibratii si zgomot _____ Temperatura ___ Corodare _____ daca lagarele au etansare, controlul acesteia _____ daca lagarele au buloane, controlul slabirii si conditia acestora _____ controlul suportului de montare _____		
5621-120-M01	Motorul MF545	CMS100R		4 saptamani
		Curatare detaliata a aripioarelor si a caii de admisie a aerului daca este necesara _____ Temperatura inregistrata _____ °C _____ Controlul vibratiilor, zgomote neuzuale, apa in exces _____ probleme la cutia de borne _____ controlul buloanelor si corozionii _____		